

Lärardeklaration

Hej förälder!

Det är jag som är ditt barns pedagog och lärare och det är jag som ska vägleda och förbereda ditt barn inför framtiden. Se mig gärna som en coach, en tränare för det finns mycket likheter mellan att coacha en spelare och ett lag inför framgångar på plan och att stimulera och leda elever och elevgrupper till framgångar i livet och samhället.

Vad är pedagogens uppgift?

Vi vuxna fungerar på samma sätt som elever. Skulle vi ha

"En fotbollstränare behöver inte vara bäst i världen på att spela fotboll för att kunna lära andra att bli bäst i världen på fotboll. Men han eller hon behöver vara bäst i världen på att väcka sina spelares inre drivkrafter, att göra dem villiga att lära sig mer och inspireras att lära sig av varandra och andra..."

konferenser eller fortbildningsdagar utan ett tydligt syfte eller mål så är jag säker på att vi vuxna, precis som elever i skolan, blir omotiverade och resultatet blir därefter, men är arbetet långsiktigt med tydlig målsättning och vi själva kan se vart det hela ska leda så arbetar vi hårt och engagerat för att göra ett bra jobb. Ja, det finns många likheter mellan elever och vuxna och mellan elever i en klass och lärare i ett arbetslag. En lärande miljö skapas då elever samtalar och inspirerar varandra och pedagoger fungerar på samma sätt. Vi inspireras av andra pedagogers idéer, metoder och sätt att hantera och möta människor. Ingen pedagog är heller bäst på allt så när vi arbetar tillsammans så kompletterar vi varandra och åstadkommer saker som vi inte skulle kunnat göra var och en på sitt håll. Dessutom innebär samarbete mellan pedagoger att vi skapar gemensam syn och gemensamma förhållningssätt till elev, kunskap och lärande vilket gör att vi i slutändan leder eleverna åt samma håll, nämligen framåt.

Människor är bra på olika saker och samma sak gäller för ditt barn i skolan. Vissa klarar av undervisningen utan ansträngning och andra måste kämpa mer. Att förutsättningarna är olika är ett faktum som vi måste acceptera. Men det finns ingen anledning att inte försöka förändra förutsättningarna och det finns saker som går att påverka, nämligen ditt barns förhållningssätt till sig själv och lärande och det är här jag som pedagog och coach kommer in.

"Är livet ett Jeopardy-spel där den som har bäst minne kommer längst eller är livet som fotboll där förmågan att arbeta tillsammans med andra, där förståelse, kommunikation, glädje och samarbete leder dig framåt"

Hur ser framtiden ut?

Det samhälle som vi lever i idag och, i ännu högre grad, det samhälle som vi kommer att leva i inom kort, är ett samhälle där information och fakta är lättillgängligt och till och med sköljer över oss utan att vi kan hindra det. Därför är inte min uppgift som pedagog att vara förmedlare av kunskap i form av fakta och information, det får ditt barn på annat håll. Mitt jobb är att få ditt barn att hantera informationsflödet och utnyttja faktafloden för sin egen utveckling. Det är också mitt jobb att lära henne att vara kreativ i sitt sätt att tänka och i hur hon tar sig an problem och att lära henne att använda sig av den kompetens som hon själv eller andra runt omkring henne besitter för att nå sina mål. Vi vet inte hur framtidens samhälle kommer att se ut och därför måste medborgarna i samhället tänka själva och kunna anpassa sig till krav och förutsättningar som de möter.

"Jag är ganska bra på att dribbla med bollen, men jag tycker att det är svårt att göra mål när inte passningsspelet i laget fungerar. Bäst går det när vi alla snackat ihop oss innan matchen om hur vi ska göra. Ska bara träna lite mer på frisparkar så att jag inte missar fler målchanser i fasta situationer..."

Vem känner ditt barn bäst?

En av skolans viktigaste uppgifter är att göra ditt barn till expert på sig själv. Du som förälder vill bli informerad om ditt barns kunskaper och prestationer och av tradition så brukar läraren dela med sig av sina iakttagelser, men ingen kan känna ditt barn så bra som hon själv. När hon vet vad hon kan och vad hon behöver utveckla för kunskaper, vad hon vill lära sig och hur hon lär sig bäst så kan både jag som pedagog och du som förälder lära oss av hennes tankar om sig själv genom att prata med henne och anpassa oss efter hennes förutsättningar och intressen. Dessutom är det ju så att det som hon själv inte är medveten om kan hon ju heller inte medvetet göra någonting av.

"Om du tar en person, som aldrig tidigare hört talas om fotboll, och placerar denne person på en fotbollsplan under en pågående match... Hur stor är sannolikheten då att denne person ska göra mål, att denne person ska springa åt rätt håll, att denne person överhuvudtaget anstränger sig hela vägen fram till avblåsning... Svaret är givet... Men om du förklarar reglerna för personen och berättar hur man får poäng och vinner en match så är chansen stor att personen kommer att delta på ett helt annat sätt..."

Vad är syftet med undervisningen?

Alla barn vill göra bra ifrån sig, de vill lyckas och känna att de kan. Det är när hon inte tror på sig själv eller då hon inte förstår hur hon ska göra för att lyckas som hon också kommer att misslyckas. Därför är det viktigt att jag som pedagog alltid är tydlig med vad aktiviteterna i skolan ska leda till, vad som förväntas och vad som är målet med det vi gör.

Avgörande för hennes utveckling är att hon själv förstår vad hon kan, vad hon behöver lära sig och syftet med undervisning och aktiviteter i skolan. Alltså blir en av mina viktigaste uppgifter att medvetandegöra ditt barn om sig själv och om den värld hon lever i. Vad har hon som elev för kompetenser och vad kan de användas till? Vilka kompetenser behöver hon som elev utveckla och i vilka sammanhang och i vilken (inter)aktion utvecklas dessa?

Min undervisning måste vara lustfylld och meningsfull och ditt barn måste tränas i att själv ta ansvar för sitt lärande och bli medveten om sig själv i ett större sammanhang. Ditt barn ska äga sin utveckling och själv vilja nå sina mål för att hon själv ser på vilket sätt de bidrar till den egna utvecklingen. De elever som behöver stöd och anpassad undervisning ska tränas i att kompensera för sina svårigheter och själva se när de behöver stöd och anpassning. Vi får aldrig hjälpa genom att tänka *åt* barnen utan endast genom att hjälpa dem *att* tänka.

Varför ska ditt barn förstå?

"Jag får i uppgift att lägga en straff under en fotbollsmatch. Jag blundar, tar sats och klipper till... Bollen går i mål eller så missar jag. Nästa gång jag får chansen gör jag likadant... Antingen går bollen i mål eller så missar jag..."

Men hur blir det om jag istället funderar på hur jag ska göra för att lägga min straff. Jag lutar mig bakåt och försöker att träffa bollen snett under och till höger. Bollen kommer antingen att gå i mål eller att missa, men den här gången vet jag ju hur jag gjorde och kan alltså upprepa straffen eller justera den för att pröva mig fram till vad som fungerar... Alltså vägen till lärdomar går via medvetenheten hos den som ska lära sig!"

Många av de färdigheter som vi i skolan vill att eleverna ska utveckla behärskar eleverna redan i viss form i vissa specifika sammanhang. Du, som förälder, har säkert fått värja dig mot övertygande argumentation kring veckopeng eller utetider men då ditt barn kanske inte är medveten om att hon behärskar denna typ av kunskap, som förmågan att argumentera är, så kan hon heller inte plocka fram den i andra sammanhang. Därför är en av mina uppgifter som pedagog att få ditt barn att själv bli medveten om vad hon håller på med och varför.

Får alla vara med?

" - Hör upp nu laget! Sist vi spelade så hade vi problem med passningsspelet, så det måste vi bli bättre på. Är det någon som har några idéer om hur vi kan träna det?"

Elof slänger snabbt ur sig ett förslag som de andra i laget tycker låter okej:

- Vi kan passa varandra och så får man bara nudda bollen tre gånger innan passen går vidare..."

Träningen gick sådär då övningen snabbt blev enformig men efteråt var det många som hade förslag på hur övningen kunde bli roligare och efter ett par träningspass fungerade passningsspelet mycket bättre"

Man lär sig bäst tillsammans med andra, så det är viktigt för mig som pedagog att skapa tillfällen där ditt barn kan samtala med andra vuxna och barn, få stöd och inspiration av andra och träna henne i att ta hjälp av och hjälpa andra. Det är också min uppgift att se till att undervisningen är så pass skiftande eller mångfacetterad att olika elevers sätt att lära sig och kompetenser kommer till användning och att så många elever som möjligt

får vara de som kan och som får våra inspirerande exempel för de andra. Jag som pedagog ska aktivt leta efter goda exempel att lyfta fram för att stärka elevernas tro på sina förmågor och även för att goda exempel säkert kommer att hjälpa de andra eleverna framåt.

Oavsett var i Sverige ditt barn går i skolan så ska du kunna räkna med att den är likvärdig andra skolor i landet. Hur ska man då kunna åstadkomma likvärdighet när skolorna skiljer sig åt på så många olika sätt och även elevernas förutsättningar skiljer sig åt mellan och inom skolorna? Skolan ska vara likvärdig genom att vi har likvärdiga förväntningar på alla elever. Vi förväntar oss att ditt barn kommer att lära sig nya saker i skolan och att hon kommer att utvecklas själv och tillsammans med andra. Det handlar inte om att alla ska nå lika långt och ha fått uppleva samma saker men att alla elever har rätt till att få utvecklas, att synas och att pedagoger och kamrater har positiva förväntningar på dem.

Är det match hela tiden?

"Fotbollspelare måste få finslipa sina färdigheter och pröva sig fram under avslappnade former. Man lär sig av sina misstag och om jag får stå och träna hörnor en stund med någon som ger mig tips och råd på hur jag ska göra så kommer jag också att utvecklas. Men om jag bara får skjuta hörnor vid de fåtal tillfällen då det uppkommer i en match, med pressen på mig att lyckas och med en massa bedömande åskådares rop i öronen så kommer inte min hörnsparksteknik att utvecklas särskilt väl. Förmodligen kommer jag, särskilt om jag inte är så duktig på hörnor, snarare att utveckla flyktbeteenden så att jag slipper lägga hörnor."

Det är avgörande för elevernas utveckling att jag som pedagog skapar en klassrumskultur som är tillåtande, öppen och demokratisk. Om vi har en skola där vi som pedagoger konstant signalerar att vi bedömer elevernas prestationer, vilket vi ofta ger uttryck för i grundskolans senare år, och kanske snart även tidigare skapar vi prestationsångest hos våra elever. Det är match hela tiden i skolan. En pedagogs uppgift är att skapa denna tillåtande kultur som bygger på att det är okej och till och med bra att göra fel ibland och fundera över vad man kan lära sig av detta. Lär du eleverna att ge varandra positiv och konstruktiv respons så vänjer sig eleverna vid detta och om du dessutom låter elever få chansen att arbeta om eller redovisa om så kan du vara säker på att eleverna kommer att utvecklas och även prestera bättre på match.

Mitt jobb som ditt barns personliga tränare är att väcka hennes nyfikenhet, få henne att börja tänka själv, att vilja utvecklas, att vilja lära sig nya saker och att aldrig se hinder utan möjligheter. Så länge som hon tränar i mitt lag så ska hon få all stöd och hjälp hon kan få med att se sig själv och upptäcka omvärlden och när hon sedan lämnar skolan har hon med sig alla de kompetenser som hon behöver för att ta sig an världen, inte som fullärd men som fulladdad.

Av Michael Rystad
Pedagog på Klågerupskolan